

Stichting Zelfbeschikking
Molukkers en Papoea's
Dutch-Melanesian Aid Foundation

Nieuwsbrief - Juni 2025

Russische interesse voor Biak?

Heeft Rusland de Indonesische regering gevraagd of het lange-afstand vliegtuigen mag stationeren op de Manuhua Luchtmachtbasis op Biak? Dat suggereert Janes, digitaal platform over internationaal defensie nieuws n.a.v. het bezoek van de Russische vice-premier Denis Manturov medio april en defensiespecialist Sergei Shoigu februari jl. aan Jakarta. Onder de in oktober 2024 aangetreden president Prabowo zijn de relaties tussen beide landen aangehaald. Indonesië trad als 'niet-gebonden' land toe tot BRICS, het mede door Moskou gestichte alternatief voor westerse samenwerking. Voor Rusland is Indonesië nuttig als knooppunt voor het verzamelen van inlichtingen in de Pacific. Mede als reactie op Australische verontrusting ontkent Jakarta dat er Russische militaire vliegtuigen vanuit Indonesië zullen opereren.

Jakarta palmt Fiji in

Indonesië heeft de Melanesische eilandstaat Fiji voor zes miljoen financiële hulp verleend en samenwerking bij militaire opleidingen aangeboden. Het Indonesische initiatief wordt gezien als onderdeel van het streven de in de *Melanesian Spearhead Group* (MSG) verenigde landen economisch en politiek aan zich te binden. Doel daarvan is ook de naar onafhankelijkheid strevende West-Papoea's, die graag lid van de MSG willen worden, wind uit de zeilen te nemen. Premier Sitiveni Rabuka van Fiji bracht onlangs een bezoek aan Jakarta. Hij betuigde er zijn diepe medeleven met de bevolking van West-Papua, maar zei ook dat Fiji zich niet zal bemoeien met de kwestie van de Indonesische soevereiniteit m.b.t. tot West-Papua.

Mathias Wenda overleden

Op 104-jarige leeftijd overleed op 16 april jl. Mathias Wenda, bekend als strijder van het eerste uur voor een onafhankelijk West-Papua. Sinds de Indonesische machtsovername (1962/1969) vocht Wenda als guerrillastrijder voor de van de Papoea's gestolen zelfbeschikking. Hij behoorde als militair commandant tot de factie van Jacob Prai (1942-2022), een van de oprichters van de Organisasi Papua Merdeka (OPM). Wenda was actief in het grensgebied met Papua New Guinea (PNG). Hij was betrokken bij het in 2014 opstellen van de voorlopige grondwet van de *United Liberation Movement for West Papua* (ULMWP). Wenda was toen al (1980) naar PNG gevlucht. Hij stierf in het bij het vluchtelingenkamp Vanim gelegen hospitaal.

Toenemend geweld

* De afgelopen maanden is het geweld in West-Papua toegenomen. Andreas Harsono, onderzoeker voor Human Rights Watch, meldt de laatste tijd daarover ongewoon veel berichten te hebben ontvangen, vaak in combinatie met gruwelijke foto's van gedode Papoea's en Indonesiërs.

* Medio mei vond in de nabijheid van de grens met Papua New-Guinea (PNG), bij de Yetni-rivier, een gewelddadige botsing plaats tussen Indonesische troepen en de gewapende vleugel van de Free Papua Movement (OPM). Volgens de Indonesische woordvoerder Dwi Prihartono werden daarbij achttien verzetsstrijders gedood. Sebby Sambom, woordvoerder van de Papoea's, meldde dat drie van de gesneuvelde gewapende strijders waren, maar de anderen onschuldige burgers.

* Eind mei werden vijf dorpen in het district Intan Jaya in de vroege ochtend onder vuur genomen. ELSHAM (Institute for Human Rights Studies and Advocacy, Papua) meldt vier gewonden waaronder een kind van 5 jaar en minstens vier vermisten, waaronder een pastoor.

* Medio april had Sambom bekend gemaakt dat zijn groep zeventien Indonesische militairen had gedood. Dat gebeurde bij Dekai, een stadje in het Yahukimo district. Sambom verklaarde dat de militairen zich hadden

voorgedaan als mijnwerkers. Frega Werias, woordvoerder van het Indonesische ministerie van defensie, ontkende dat het om militairen ging.

Papoea's willen boycot

Papoea's in West-Papua hebben opgeroepen KitKat, smarties, aero-chocolade, oreo-koekjes, ritz-crackers en de cosmeticamerken Pantene en Herbal te boycotten. Volgens de initiatiefnemers gaat het om producten die palmolie bevatten en gemaakt worden door bedrijven die het ingrediënt uit West-Papua betrekken. De door zo'n negentig Papoea-stammen, politieke en religieuze organisaties ondertekende oproep noemt als reden het ecologisch en sociaal negatieve kappen van duizenden hectaren regenwoud voor landbouw in West Papua.

RMS'ers vrijgelaten

Na twee jaar gevangen te hebben gezeten, heeft Indonesië de vanwege het hijsen van de RMS-vlag gearresteerde Antonius Latumutuary medio maart vrijgelaten. Zijn uit het dorp Piliara afkomstige vrouw en beide kinderen haalden hem in Ambon op. December vorig jaar kwamen Johan Teterisa en Jonathan Riri vrij, nadat zij elf jaar opgesloten hadden gezeten. Zij behoorden in 2007 tot zo'n zestig RMS-activisten die met de RMS-vlag voor de toenmalige president Yudhoyono dansend protesteerden.

75 jaar RMS herdacht

Ook onder Nederlandse Molukkers is het verlangen naar een eigen staat levend gebleven. Dat zei president in ballingschap Wattilete op 25 april jl. bij de herdenking in 's Hertogenbosch van 75 jaar proclamatie van de Republiek Maluku Selatan (RMS). Een eigen staat is niet alleen belangrijk voor oudere Molukkers, maar ook jongeren zijn erbij betrokken. 'Jij en ik bepalen de toekomst van Maluku', was het thema van de samenkomst. 'Zaak is ook dat de mensen op de Molukken zelf in beweging komen', zei Wattilete. 'Dat is niet gemakkelijk, want als zij zich uitspreken worden ze opgepakt.' Wattilete riep Nederland op de RMS te steunen ondanks de belangrijke economische banden met Indonesië.

Het Papoeahuis

Op 14 juni a.s. lanceren de Samenwerkende Organisaties voor West Papua (SOWP) een internationaal kenniscentrum, het Papoeahuis. In eerste instantie gaat het om een online kennisplatform, in de toekomst ook om een fysieke plek t.b.v. het (im)materiële en fysieke erfgoed van Papoea's. Doel is het bewustzijn over geschiedenis van en huidige ontwikkelingen in West-Papua te vergroten. Ook wordt aandacht besteed aan activiteiten van de bij de SOWP aangesloten organisaties, waaronder ZMP. (www.museumsophiahof.nl/agenda)

Monument in Middelburg

De Molukse gemeenschap van Middelburg heeft medio mei op de algemene begraafplaats een herdenkingsmonument voor Molukse KNIL-militairen onthuld. Het monument staat voor erkenning van het leed dat de KNIL'ers zowel in Indonesië als na hun komst in Nederland hebben doorstaan.

Activiteiten ZMP

* De onlangs gereed gekomen gefilmde documentaire *De zaak West-Papua* van ZMP is nu ook in het Engels ondertiteld en zal in het buitenland worden verspreid. De film is nu zonder wachtwoord te bekijken en te downloaden op vimeo.com/zelfbeschikking/westpapua. Bij het kijken op de site van Vimeo kan ook Engelse ondertiteling worden aangeklikt. Als u de film downloadt en ook Engelse ondertiteling erbij wilt hebben kunt u het subtitle bestand (gratis) aanvragen via info@stichtingzmp.nl

* Op 11 april jl. vond in Stadkamer Zwolle een goed bezochte, door ZMP georganiseerde middag- en avondbijeenkomst plaats onder het motto van de gelijknamige film *Wij zijn de Molukkers*.

* Het ligt in het voornemen op 12 september a.s. in Zwolle een dergelijke samenkomst te houden over *De zaak West-Papua*.

COLOFON

Telefonisch contact met St. ZMP: Siebe Dijkstra 0594 514455

E-mail: info@stichtingzmp.nl

Website: www.stichtingzmp.nl

Bankrekening **NL53 INGB 0000 9130 00** t.n.v. Stichting ZMP